

Jogi személlyel szembeni büntetőeljárás – a 2001. évi CIV. törvény 2025. évi novellája

Criminal proceedings against legal entities – Amendment to Act CIV of 2001, 2025

Jancsó Gábor

Dr., ügyész, doktorandusz
Fővárosi Főügyészség,
Pécsi Tudományegyetem

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja bemutatni a jogi személyekkel szembeni büntetőjogi intézkedésről szóló 2001. évi CIV. törvényt módosító 2025. évi XLIX. törvénnyel bevezetett változásokat. Áttekintésre kerülnek a 2001. évi CIV. törvény elfogadása óta eltelet több mint húsz év jogalkalmazói tapasztalatai, az Európai Unió jogi aktusai és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) 4. körös értékelése során megfogalmazott ajánlások, amelyek alapján a jogi személyekkel szembeni eljárás átfogó átalakulása vált indokolttá. A tanulmány ismerteti továbbá a szabályozás azon lényeges sarokpontjait is, amelyek elsődleges célja a jogi személlyel szembeni eljárásnak a természetes személyeket érintő eljárásba történő harmonikusabb integrálása volt.

Módszertan: A 2001. évi CIV. törvény elfogadásával kapcsolatos tudományos diskurzus rövid áttekintését követően a jogszabály-előkészítés tapasztalatainak, az ehhez kapcsolódó jogalkalmazói gyakorlatnak, továbbá a releváns uniós jogi aktusoknak és az OECD ajánlásának bemutatására kerül sor. Ezt követően a 2025. évi XLIX. törvény módosító rendelkezéseinek értelmezésére és a hatályos szabályozással, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi CX. törvény (Be.) rendelkezéseivel történő összevetésére kerül sor.

Megállapítások: A jogi személlyel szembeni szabályozás átfogó felülvizsgálata mind a jogalkalmazói tapasztalatok, mind a nemzetközi kötelezettségek okán szükséges volt. A szabályozás törekszik a jogi személlyel szembeni eljárást

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2025. 08. 08. Átdolgozás: 2025. 09. 15.
Elfogadás: 2025. 09. 18.

a büntetőeljárás menetébe, illetve a Be. szabályozási logikájában integrálni, ezzel is biztosítandó e modern bűnmegelőzési eszközrendszer hatékony működését. **Érték:** Az olvasó megismerheti a 2001. évi CIV. törvény 2025. évi átfogó módosításának indokait, a jogszabály-előkészítés során felmerült kérdésköröket, valamint a módosítás célját és tartalmát.

Kulcsszavak: jogi személy büntetőjogi felelőssége, jogi személlyel szembeni büntetőeljárás, jogi személlyel köthető egyezség, konszenzuális eljárás

Abstract

Aim: The aim of the study is to present the changes introduced by Act XLIX of 2025 amending Act CIV of 2001 on criminal measures against legal persons. The article reviews the experience of the past 20 years' jurisprudence, the requirements of the European Union legislation and the recommendations of the 4th round of evaluation of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). These all served as bases for the a comprehensive transformation of the procedure against legal persons. The study also discusses the cornerstones of the new regulation those primary aim to harmoniously integrate the procedure against legal persons into the procedure affecting natural persons.

Methodology: After a brief overview of the academic discourse on the adoption of Act CIV of 2001, the article presents the experiences of legislative preparation, the related jurisprudence, as well as the relevant EU legal acts and the OECD recommendation. This is followed by an interpretation of the amending provisions of Act XLIX of 2025 and a comparison with the current regulations and the provisions of Act CX of 2017 on the Criminal Procedure Code (CPC).

Findings: A comprehensive review of the regulation against legal entities was necessary based both on law enforcement experience and on fulfilling international obligations. The regulation seeks to integrate the procedure against legal entities into the course of the ordinary criminal procedure, as well as into the regulatory logic of the CPC, thereby ensuring the effective operation of this modern crime prevention mechanism.

Value: The reader can learn about the reasons for the 2025 comprehensive revision of Act CIV of 2001, the issues that arose during the preparation of the codification, as well as about the purpose and content of the amendment.

Keywords: corporate liability, criminal liability of a legal person, criminal proceedings against a legal person, cooperation with a legal person

Bevezető

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (Jszbt.) múltját és jövőjét korábban a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézetének (KRE) szervezésében 2022-ben megrendezett Gazdasági Bűnözés konferencián tartott előadásban igyekeztem bemutatni.¹ Az előadás végén jeleztem, hogy a szabályozás felülvizsgálata talán a következő években a törvény átfogó módosítását eredményezheti. Az Országgyűlés 2025. június 11. napján fogadta el az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvényt (Jszbt. novella), amelynek kihirdetésére 2025. június 19. napján került sor. E törvény 5. alcíme tartalmazza a Jszbt. átfogó módosítását, amely 2026. január 1. napján lép majd hatályba.

A mostani előadásban a korábbi konferencia folytatásaként a Jszbt. módosításához vezető utat és a novella lényegesebb újdonságait szeretném bemutatni.

A törvény elfogadása és tudományos visszhangja

A Jszbt. elfogadására 2001-ben, a törvény miniszteri indokolásban kifejtettek szerint az uniós csatlakozási folyamat részeként, hazánk nemzetközi szerződésekből fakadó kötelezettsége és a jogharmonizációs programból fakadó feladata alapján került sor. Ennek megfelelően a törvény hatálybalépése is Magyarország uniós csatlakozási időpontjához volt kötve. A szabályozási igényt és a szabályozási megoldást többen vitatták, mi több Sárközy ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az MTA Jogtudományi Intézet 2001. novemberi vitáján lényegében valamennyi jelentősebb elméleti büntetőjogász egyöntetűen fogadott el a szabályozással ellentétes nyilatkozatot (Sárközy, 2002).

A kritikáknak alapvetően két sarokpontja volt. Egyrészt a jogi személy büntetőjogi felelősségét (bűnösségének megállapítását) a személyi felelősségen alapuló büntetőjogi szabályozási alapelvekkel összeegyeztethetetlennek tartották (Nagy, 2009; Köhalmi, 2006). A jogi személy esetében nyilvánvalóan nem létezhet olyan alanyi oldal, ahol a bűnösség – a szándékosság, gondatlanság – kérdése közvetlenül a jogi személy vonatkozásában értelmezhető lenne. Ennek okán a jogi személy büntetőjogi felelősségének kérdését a bűnösségen alapuló büntetőjogi dogmatika megengedhetetlen, egyben az elérni kívánni célhoz szükségtelen áttöréseként értékelték.

---

1 A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvény múltja, jelene és jövője c. előadás: <https://www.youtube.com/watch?v=R6x5ga3jzYI>

Másrészt – és ez már lényegesen gyakorlatiasabb kritikaként jelentkezett – többen vitatták, hogy az uniós szabályozásból valóban a jogi személyek büntetőeljárás keretei között történő szankcionálása követelménye következett-e (Sárközy, 2002; Kóhalmi, 2006). E kritikák az uniós jogharmonizációs, illetve az egyéb nemzetközi kötelezettségekre történő hivatkozást és az erre alapozott büntetőjogi megoldás szükségtelen túlteljesítéseként értékelték, miközben a követelmény polgári jogi felelősségen alapuló megoldással, illetve a jogi személy közigazgatási jogi alapú bírságolása, szankcionálása mellett is kezelhető lett volna.

A hatálybalépés óta eltelt időszak szabályozással kapcsolatos tapasztalatairól, trendjeiről röviden

Megítélésem szerint a törvény hatálybalépése óta eltelt több mint két évtized során a bemutatott – egyébként egyáltalán nem légből kapott kritikák alapját jelentő – dilemmák végső soron eldőlni látszanak.

Mára talán kellő magabiztossággal kijelenthető, hogy a Jsztb. szabályozása nem eredményezte a bűnösségi alapú büntetőjogi dogmatika végzetes és alkalmazhatatlan törését. A szabályozás nem a jogi személy elvont vagy kollektív bűnösségének vizsgálatát várta el, hanem – még, ha egyes esetekben joggal kifogásolható módon is – a törvényben meghatározott körülmények, követelmények igazolását. A jogalkalmazói gyakorlat az utóbbi években egyre szélesebb körben alkalmazza a jogi személlyel szembeni eljárást, miközben a jogszabály vonatkozásában nem született olyan alkotmánybíróági döntés, amely érdemi kifogást fogalmazott volna meg a szabályozás alapjainak alkotmányosságát érintően.²

Álláspontom szerint a jogi személy büntetőjogi felelősségének kérdésében a Jsztb. – minden jogalkalmazói idegenkedés és erőteljesen döcögő joggyakorlat ellenére – olyan megoldást dolgozott ki, amely illeszkedik a magyar büntetőjog és a magyar büntetőeljárás rendszerébe. Ennek oka pedig egészen egyszerűen az, hogy véleményem szerint – egyetértve különösen Sárközyvel – a Jsztb. esetében valójában nem a jogi személy büntetőjogi felelősségének megállapításáról van szó (Sárközy, 2002; Fantoly, 2001; Nagy, 2009). A büntetőjogi dogmatikában jelentős vitát kavaráó kollektív büntetőjogi felelősség kérdését szükségtelen a jogi személy felelősségével összevetni, mert az előbbi kérdést a klasszikus

2 A 37/B/2009. AB határozat az indítvány vissza-, illetve elutasításáról (a Jsztb. állami szervek, közhatalmat gyakorló szervek „felelősségét” kizáró rendelkezése elleni panasz); a 3261/2012. (IX. 28.) AB végzés és a 3152/2024. (V. 3.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról (a Jsztb. pótmagánvád lehetőségét kizáró rendelkezése elleni panasz).

büntető anyagi jog – a Jsztb. intézkedési modellt alkalmazó szabályozásától függetlenül – igyekszik kezelni (Nagy, 2009; Tóth, 2001).

A Jsztb. szabályozási rendszere szerint a jogi személyekkel szembeni eljárás sarokpontjai:

- 1) az eljárásra kifejezetten bűncselekményt megvalósító esemény vonatkozásában kerülhet sor (tehát nem pusztán valamilyen ágazati/szakmai szabályszegés esetén),
- 2) a jogi személy – vezetősége – oldalán meghatározott felróhatósági feltételeknek kell fennállni,
- 3) a törvényben meghatározott – büntetőjogi jellegű (represszív) – szankciók kiszabására kerül sor,
- 4) mindezen kérdésekről a büntetőeljárás keretei között, a büntetőügyben eljáró bíróság – főszabály szerint – a bűncselekmény elbírálásával egyidejűleg dönt.

A Jsztb. alapján tehát a jogi személlyel szemben rendkívül szigorú büntetőjogi szankciók szabhatók ki, amelyre akkor kerülhet sor, ha a bíróság megállapítja, hogy bűncselekményt követtek el, és mindezzel büntetőeljárás keretei között, a büntetőeljárásban eljáró szervek által kerülhet sor. A bűncselekmény elkövetéséről azonban továbbra sem a jogi személlyel kapcsolatban, hanem továbbra is egy természetes személy bűnösségi alapú felelősségi körében születik bírósági döntés. Tehát valójában továbbra sem szükséges a „jogi személy által elkövetett bűncselekmény”, illetve a „jogi személy büntetőjogi felelőssége” fogalmakat meghatározni, tárgyalni. Továbbá a jogi személy „felelősségét” sem a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek (Btk.) a bűncselekmény fogalmi körébe tartozó bűnösség – szándékosság és gondatlanság – keretei között vizsgálják, hanem a Jsztb. önálló feltételrendszerében. Vagyis a jogi személy büntetőjogi szankcionálása megmaradt járulékos kérdésnek, még akkor is, ha bizonyos esetekben a szankció alkalmazására sor kerülhet akkor is, ha az elkövető felelősségre vonása valamilyen oknál fogva nem lehetséges.

Az utóbbi években a jogi személlyel szembeni eljárások, ha nem is elfogadottá, de egyes cselekmények esetében – elsősorban a költségvetési csalásnál – a mindennapi joggyakorlat részévé váltak. Éppen a már említett, KRE 2022-ben szervezett konferenciáján mutatta be Tóth Mihály, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által folytatott ügyekben a kárbiztosítási mutató 2022 harmadik negyedévére 160%-ot ért el ([URL1](#)). Tekintve a Btk. vagyonelvonásra, illetve a Be. vagyonbiztosításra vonatkozó szabályait, ez az arányszám nyilvánvalóan csak a Jsztb.-n alapuló pénzbírság érdekében alkalmazható zár alá vétel mellett elképzelhető. A Jsztb. novella előkészítése során szintén

a gyakorlati alkalmazás szélesedéséről számoltak be a költségvetési csalások tekintetében a NAV munkatársai, azzal, hogy a gyakorlat – racionális alapon – abban az esetben alkalmazta az eljárást, ha a gazdasági társaság tényleges, érdemben biztosítható vagyonnal rendelkezett. Szintén ezt támasztották alá az ügyvédi kar képviselőinek tapasztalati is, akik pedig éppen a kötött és ezáltal egyre terhesebbé váló kényszerintézkedések alkalmazásának gazdasági következményeit említették meg.

Megítélésem szerint az elmúlt évtizedek elfogadóbbá váló, illetve bővülő jogalkalmazása nem választható el azon bűnüldözési, illetve jogalkotási trendtől, amely egyre inkább a bűncselekménnyel elért előnyre, vagyonra koncentrál. E racionális fejlődés részének tartom a vagyonek Kobzása egyre kiterjedtebbé váló (és egyre inkább objektívizálódó) szabályozását,³ valamint a jogi személlyel szembeni büntetőjogi fellépés hangsúlyosabbá váló megoldásait. A 2024-es konferencián igyekeztem részletesen bemutatni, hogy bűncselekmény elkövetéséből eredő előny gazdasági társaságoknál történő realizálódása miatt eredményezhetett jogos társadalmi felháborodást, illetve, hogy ez milyen – a bűncselekményből származó közvetlen vagyoni előnyön messze túlmutató – közvetett következményekkel jár a társadalomra, a piacgazdasági viszonyokra nézve. Az elsősorban a környezetet károsító, a korrupciós, valamint a gazdasági bűncselekmények elkövetésével a jogi személyeknél jelentkező versenyelőnnyel szembeni hatékony fellépés igénye érthető módon eredményezte, hogy a versenyelőnyt élvező jogi személynél kellően arányos és visszatartó erővel bíró joghátrány alkalmazására kerülhessen sor. Emellett a jogi személlyel szembeni büntetőjogi szankció fenyegetettsége alkalmas lehet a bűncselekményt elkövető személy, valamint a jogi személy tulajdonosai/vezető tisztségviselői/alkalmazottai közötti érdekellentét kialakítására is, amely kiváló eszköz lehet arra, hogy a jogi személy jogszerű és gazdaságos működésében érdekelt személyek ne tűrjék az olyan bűncselekmény elkövetését, amely a gazdasági társaság hosszú távú működését, és így közvetetten az ő anyagi jólétüket is érintheti.

Azt gondolom, hogy ezt a fejlődési folyamatot, illetve szabályozási logikát igazolja a nemzetközi (Fantoly, 2001), elsősorban pedig az uniós szabályozás iránya is. A 2008-as környezetvédelmi kerethatározat⁴ 7. cikke a jogi személlyel szemben alkalmazandó szankciók tekintetében még csupán annyit tartalmazott, hogy „[A] tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a 6. cikk szerint felelősségre vont jogi személlyel

3 A KRE 2024-es konferenciáján tartott *Vagyonvisszaszerzés, vagyonek Kobzása: trendek, kihívások, megoldások* című előadás (URL5).

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjogi általi védelméről.

szemben hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat alkalmazzanak.” A kerethatározatot felváltó 2024-es irányelv⁵ tételesen meghatározza, hogy milyen típusú és mértékű – büntetőjogi vagy nem büntetőjogi – represszív szankciók alkalmazását kell biztosítani. A környezetvédelmi irányelv elfogadását követően ez a szabályozási megoldás vált irányadóvá a további⁶ büntetőjogi tárgyú jogi aktusokban is. Jóllehet a szabályozás formálisan engedi a nem büntetőjogi intézkedések alkalmazását is, ugyanakkor egyértelmű elvárásként fogalmazódik meg, hogy a szankció alkalmazására kifejezetten bűncselekményt megvalósító események vonatkozásában, a jogi személy – vezetősége – oldalán fennálló felróhatósági/érintettségi feltételek esetén kerüljön sor. Emellett az uniós jogi aktusok által meghatározott szankciók egyértelműen büntetőjogi jellegű (represszív) szankciók. Az uniós irányelv tulajdonképpen csupán azt bízta a tagállamokra, hogy minderre büntetőeljárás keretei között, vagy más eljárásban kerül sor. Eljáráshatékonysági szempontokat figyelembe véve azonban a választás valójában látszólagos, hiszen a szankció alkalmazásának előkérdéséről (bűncselekmény elkövetése) kizárólag büntetőeljárás keretei között lehet érdemben állást foglalni. Ennek megfelelően a büntetőeljárást megelőzően a jogi személlyel szembeni eljárás nem megindítható, nem elbírálható. A büntetőeljárás lezárását követően új, önálló eljárást indítani a sajátos felróhatósági/érintettségi feltételek vizsgálatára teljességgel irracionális, minthogy e vizsgálandó kérdések nehezen elválaszthatók a büntetőeljárásban vizsgált személyi felelősségi kérdésektől.

Természetesen továbbra is fennáll annak az elvi lehetősége, hogy az uniós jogi aktusokban meghatározott szankció büntetőjogi feltételek, illetve felróhatósági követelmények nélkül, lényegében objektív magatartáshoz – tehát a bűncselekménynél szélesebb körben, pusztán ágazati szabályok megszegéséhez – kapcsolódjanak. Az elvárt szankciók lehetséges mértéke azonban olyan súlyos, hogy azok objektív – nem felróhatóságon alapuló – alkalmazása álláspontom szerint elfogadhatatlan aránytévesztés lenne. Ezért összességében az új uniós követelményeket racionálisan és megfelelő garanciális keretek között csak bűncselekményhez kapcsolódóan, büntetőeljárás keretei között lehet megfelelően kezelni.

5 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1203 irányelve (2024. április 11.) a környezet büntetőjogi általi védelméről, valamint a 2008/99/EK és a 2009/123/EK irányelv felváltásáról.

6 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1226 irányelve (2024. április 24.) az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról 7. cikk, valamint ezt a szabályozási mintát követi az Európa Tanács által elfogadott új korrupciós irányelvjavaslat általános megközelítésének 17. cikke is. ([URL6](#))

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet 4. körös ajánlása

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni küzdelemről szóló egyezményének⁷ végrehajtását vizsgáló bizottság 2019-ben kiadott 4. körös értékeléséről készült jelentés 9/b ajánlása előírta a Jsztb. átfogó felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a szabályozás hatékonysága javuljon⁸ (URL2). Az ajánlás egyértelmű kapcsolatban állt azzal, hogy a 4. körös országvizsgálat során hazánk nem tudta megfelelően bemutatni a jogi személyekkel szembeni büntetőeljárások koherens és hatékony működését. A 2016-ban indult értékelés, illetve a végül elfogadott jelentés és ajánlás tehát nem fogalmazott meg kifejezett vagy konkrét követelményt a magyar szabályozás megoldásával, irányával kapcsolatban. A jelentés ugyanakkor egyértelműen megállapította, hogy a helyszíni vizsgálat keretei között folytatott interjúk során a civil és az állami szereplők részéről is egyöntetűen az a visszajelzés érkezett, hogy a szabályozás a gyakorlatban nem működik, jogi személyekkel szembeni eljárások lényegében nincsenek, és ezt érdemben cáfolni képes adatokat a kormányzat sem tudott bemutatni. Az OECD tehát azt tapasztalta, hogy a bűnüldözés ezen hatékony eszköze működésképtelen, amelynek okát elsősorban a szabályozás minőségében látták.

Az OECD a 2019-es ajánlások kétéves felülvizsgálata során megállapította, hogy hazánk a 32 ajánlásból csupán öt ajánlást teljesített, négy ajánlást pedig részben – közöttük a Jsztb. felülvizsgálatára vonatkozó ajánlást – teljesített (URL3). A Jsztb.-t érintő részbeni teljesítés azt jelentette, hogy a szabályozás felülvizsgálata csupán megkezdődött. Az OECD ezt követően Magyarországot további beszámolásra hívta fel, egyben öt ajánlást kiemeltként jelölt meg, közöttük a 9/b ajánlást is.

Az OECD 9/b ajánlásának megfelelő végrehajtása érdekében előbb a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések felülvizsgálatáról és hatékonyabbá tételéről szóló 1306/2024. (X. 9.) Korm. határozat, majd a külföldi vesztegetéssel szembeni fellépést erősítő intézkedésekről, valamint a 2024–2025 közötti időszakra szóló közép távú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia intézkedési terve 7.3. pont a) alpontjának végrehajtásáról szóló 1020/2025. (II. 18.) Korm. határozat 3. pontja hívta fel az igazságügyi minisztert a Jsztb. felülvizsgálatára.

⁷ Kihirdette: 2000. évi XXXVII. törvény.

⁸ „...to improve the clarity and efficacy of the law”.

Érdekességként meg kell jegyezni, hogy a 9/a ajánlás (amely a későbbiekben ugyan nem lett kiemelt ajánlás, azonban a Jszbt. novella ezt is figyelembe vette) a szabályozás felülvizsgálata mellett garanciális követelményeket is megfogalmazott. Az ajánlás a jogi személlyel szembeni szankció feltételrendszerét illetően pontosabb megfogalmazást várt el arra nézve, hogy a jogszabály megfelelő pontossággal határozza meg azt az elvárt magatartást („appropriate supervision”), amelynek igazolásával a jogi személy vezető tisztségviselői igazolhatják, hogy minden tőlük telhetőt megtettek azért, hogy a bűncselekményt elkerüljék, amellyel a jogi személy szankcionálása elkerülhetővé válik. Az ajánlás tehát lényegében a felróhatósági feltételek – a jogi személlyel, illetve vezetőikkel kapcsolatos követelmények – precíz megfogalmazását várta el. Látható, hogy az ajánlások nem a mindenáron történő szankcionálást célozták, hanem a jogintézmény céljához igazodóan azt kívánták elérni, hogy a Jszbt. valóban alkalmas legyen arra, hogy a jogi személyeket olyan – már említett – elvárt magatartás, intézkedés, eljárásrend kialakítására ösztönözze, amely biztosíthatja a bűncselekmény megelőzését.

A novella előkészítése során megismert jogalkalmazói tapasztalatok

A jogszabály felülvizsgálata során az Igazságügyi Minisztérium több szakmai konzultációt tartott jogalkalmazó szervezetekkel, szervezetekkel a gyakorlati tapasztalatok megismerése érdekében.

A Jszbt. 12. § (4) bekezdése alapján a jogi személlyel szembeni eljárás megindításáról (a törvény szóhasználatában a nyomozás kiterjesztéséről) mérlegelést nem tűrő módon értesíteni kell a jogi személyt nyilvántartó bíróságot vagy a jogi személy felett törvényességi, illetve szakmai felügyeletet gyakorló szervet. A jogi személlyel szemben indult eljárás során ez a gyakorlatban a cégjegyzékbe történő bejegyzést jelenti, amely tehát törvényi követelmény, mérlegelésnek helye nincs. A bejegyzés független a cselekmény tárgyi súlyától, a cég „érinthezettségétől”, illetve a vagyoni hátrány/előny, elkövetési érték mértékétől. Az intézkedéssel kapcsolatban alapjogi jellegű, illetve az ártatlanság véelmével kapcsolatos kifogások is megfogalmazódtak, elsősorban – azonban nem kizárólagosan – az ügyvédi kar oldaláról.⁹

---

9 Az utóbbi kifogással kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az ártatlanság véelme természetes személyhez kötődő alapjog, ezért feltehetőleg ez az oka annak is, hogy a rendelkezés alkotmányossági vizsgálatát mind ez idáig nem is kezdeményezték.

A kötelező bejegyzést érintő érdemi kifogás a bejegyzés gazdasági következményeit érintette. A beszámolók szerint a bejegyzést követően a cég hitelképessége lényegében megszűnik, likviditása, szerződéskötési képesség ellehetetlenül, közbeszerzési eljárásban, egyéb állami pályázaton nem vehet részt. Annak ellenére, hogy a bejegyzésre vonatkozó konkrét kizáró okot nem lehetett azonosítani (például a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 62. §-a kifejezetten csak korábbi elítélés, illetve a Jszt. szerint intézkedésként alkalmazott tevékenység korlátozás esetén határoz meg kizáró okot), az ügyvédi kar részéről egyöntetű volt a megjelölt hátrányos következményekkel kapcsolatos tapasztalat (Galgóczi, 2022).

A Jszt. 6. § (1) bekezdése alapján a jogi személlyel szemben kiszabható pénzbírság legnagyobb mértéke a bűncselekménnyel elért vagy elérni kívánt vagyoni előny értékének a háromszorosa lehetett. Ennek biztosítása érdekében a Jszt. 11. §-a alapján – a vagyonekobbzás biztosításától függetlenül – zár alá vétel elrendelésének volt helye. A gyakorlati tapasztalatok alapján a nyomozás során a vagyon biztosítására a maximális mértékű pénzbírság összegének megfelelő mértékben került sor. Az erre irányuló ügyészi indítványt a büntetőjogi legfőbb ügyész helyettes jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 1/2019. (V. 31.) LÜ h. körlevelének 4. pontja kifejezett elvárásként fogalmazta meg. E gyakorlat az ügyvédi kar részéről jelentős kritika tárgyát képezte, különösen arra figyelemmel, hogy a jogerősen alkalmazott pénzbírság a tapasztalatok alapján jelentősen elmaradt a biztosított vagyon mértékétől.

Az ügyészség, a nyomozó hatóság és az ügyvédi kar oldaláról egybehangzó kritikaként fogalmazódott meg, hogy a jogi személlyel szembeni eljárás nem illeszkedik a Be. konszenzuális intézményrendszerébe. A jogi személy az egyezségkötési folyamatba (a Be. LXV. Fejezet szerinti egyezség a bűnösség beismeréséről), illetve a vagyoni hátrány megtérítésébe [például költségvetési csalás esetén a Btk. 396. § (8) bekezdés szerinti korlátlan enyhítésbe] nem vonható be, az előkészítő ülésen a jogi személy vonatkozásában a „bűnösség elismerésére”, az úgynevezett mértékes indítványra nincs lehetőség. Ennek megfelelően a jogi személlyel szemben folytatott eljárásban teljes körű eljárást kell lefolytatni, ami rendkívül nehézkessé teszi az eljárást.

Végezetül a bírósági eljárás során azonosítható probléma volt a jogi személlyel szembeni indítvány előterjesztésének feltételrendszere, lényegében a vád „kiterjesztésének” kérdése [érintett határozatok: Fővárosi Törvényszék B.1474/2019/35.; Fővárosi Ítélőtábla Bf.145/2020/10.; Kúria Bfv.454/2021/8.; 3193/2023. (IV. 12.) AB végzés]. A Be. 538. §-a a vád módosítását, illetve kiterjesztését kizárólag a vádlott cselekményei tekintetében teszi lehetővé, tehát a vádban nem szereplő vádlott vonatkozásában a vád kiterjesztésének nincs helye, ami nyilvánvalóan

súlyosan sértené a tisztességes eljáráshoz, illetve a védekezéshez való jogot. A másik „végletnek” a vagyonelkobzás tekinthető, ahol e járulékos kérdésekről a vádemelést követően előterjesztett indítványra akár a jogorvoslati eljárásban, akár egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban vagy akár külön eljárásban (Be. CVI. Fejezet szerinti eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében) is születhet döntés. A döntéshez a vádirati tényállás módosítása/kiterjesztése sem szükséges. A Jszbt. 17. § (2) bekezdése alapján, ha az ügyész a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés feltételei fennállnak, a vádirati tényállást módosítja és a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza. A bíróság az ügyési indítványra figyelemmel a tárgyalást elnapolja, és a jogi személyt a tárgyalási jegyzőkönyv másolatának megküldésével értesíti. Látható, hogy a szabályozás a jogi személlyel szembeni intézkedés járulékos jellegéhez igazodóan az eljárás jogi személyre történő „kiterjesztését” nem tiltja, arra a jogi személy korábbi – nyomozás során történt – bevonása, illetve a vádban történő megjelölése nélkül is sor kerülhet. Ugyanakkor a „kiterjesztés” érdemi jellegét mutatja, hogy az indítvány kizárólag a tárgyalás során, tehát a bizonyítási eljárás befejezéséig terjeszthető elő, a jogi személy értesítése, eljárásba történő bevonása mellett. Annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság [3193/2023. (IV. 12.) AB végzés (14) bekezdés] megállapította, hogy nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, hogy a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásának indítványozására mikor és milyen feltételekkel kerülhet sor, érezhető, hogy maga a szabályozás is garanciális kérdésként kezeli a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazására irányuló indítványt. Nyilvánvalóan aggályos lenne, hogy egy jogi személy úgy váljon a büntetőeljárás alanyává és a Jszbt. szerinti meglehetősen szigorú – adott esetben a jogi személy megszüntetését, tevékenységének korlátozását eredményező – intézkedések kötelezettjévé, hogy azzal kapcsolatban korábban senki nem szólt hozzá, érdemi védekezést nem terjeszthetett elő, a terhére rótt tényállást, bizonyítékokat nem ismerhette meg, nem vitathatta. Ezért a Jszbt. a vádirati tényállás módosítását, a jogi személy értesítését és a bizonyítási eljárásba történő bevonását írja elő. Ennek ellenére a szabályozás alkalmazása a bemutatottak szerint nem volt problémamentes, és a jelenlegi megoldást a – bírói, védői – gyakorlat garanciális hiányként értékelte.

A Jszbt. 2025. évi novellája

A bemutatott előzményeket követően az Országgyűlés 2025. június 11. napján fogadta el az igazságügyi törvények módosításáról szóló T/11917. számú

törvényjavaslatot. A kormányzati törvényjavaslat előkészítője az igazságügyi miniszter volt, kihirdetésére 2025. június 19. napján, 2025. évi XLIX. törvényként került sor. A törvény 5. alcíme koncepcionális átalakításokat hajt végre a Jszbt. szabályozásán, amelyek részletes ismertetése messze meghaladná az előadás kereteit, ezért néhány sarokpont ismertetésére kell szorítkoznom.

A szabályozási logika továbbra is megőrizte azt a sajátosságát, hogy a törvény egyaránt tartalmaz anyagi jogi (például felelősség, szankció) és eljárásjogi szabályokat.

Anyagi jogi szabályok sarokpontjai

A Jszbt. mindig is sajátos, önálló felróhatósági szabályrendszert tartalmazott, amely a bűncselekményhez és annak elkövetőjéhez képest határozott meg olyan többletkövetelményeket, amelyek az intézkedések alkalmazását lehetővé tették. Ezen feltételekre a novella a „jogi személy érintettsége” fogalmat használja [Jszbt. új 12. § (1) bekezdés].

1. számú táblázat

A jogi személy érintettségének tartalmi elemei

Jszbt. új szabályai	Hatályos rendelkezések	Megjegyzések az új szabályozáshoz
2. § (1) bekezdés a) pont A Btk. XXVII. Fejezete szerinti korrupciós bűncselekményt a jogi személy vezetője a jogi személy tevékenységi körében követte el.	-	– csak szándékos bűncselekmény lehetséges; – jogi személy érintettségét az alapozza meg, hogy a bűncselekményt a jogi személy tevékenységi körében követték el, tehát a vezető magán jellegű, egyéni céljait szolgáló korrupciós cselekmény nem releváns; – nincs jelentősége a korrupcióval érintett előny mértékének, illetve, hogy az ki adta, ajánlotta, ígérte, illetve kapta (lehet aktív és passzív is a vezető), ahogy annak sem, hogy a jogi személy milyen mértékű előnyben/kedvezményben vagy akár hátrányban részesült a korrupciós cselekmény által; – ha a vezető a korrupciós cselekménnyel a jogi személy sérelmére bűncselekményt (például sikkasztást, hűtlen kezelést is elkövet), úgy az új 2. § (5) bekezdése alapján szankció nem alkalmazható;

Jszbt. új szabályai	Hatályos rendelkezések	Megjegyzések az új szabályozáshoz
2. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont A bűncselekményt a jogi személy vezetője követte el, és a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte.	„... szándékos bűncselekmény elkövetése esetén [...], ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte [...] és a bűncselekményt a jogi személy vezető tisztségviselője vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja, illetve tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelőbizottságának tagja, illetve ezek megbízottja a jogi személy tevékenységi körében követte el.”	– csak a Btk. XIII–XX. Fejezete, XXIII. Fejezete, XXV. Fejezete, XXXI. Fejezete, XXXIV–XLIII. Fejezete szerinti bűncselekmények esetén alkalmazható, – célzatos cselekmény esetén csak szándékos bűncselekmény értelmezhető, – előnyt eredményező bűncselekmények esetén a törvény a gondatlan bűncselekményeket sem zárja ki, jóllehet ezek egyes esetekben (például emberölés, testi sértés) fogalmilag kizártnak tekinthetők, ugyanakkor más esetekben (például foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, környezetkárosítás, természetkárosítás, hulladékgazdálkodás rendjének megsértése) értelmezhető; – nem szükséges a jogi személy tevékenységi körében történő elkövetés, a jogi személy érintettségét a jogi személy és az előny kapcsolata határozza meg;
2. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont A bűncselekményt a jogi személy vezetője a jogi személy tevékenységi körében, a jogi személy tevékenységének, eszközeinek, erőforrásainak felhasználásával követte el.	„... szándékos bűncselekmény elkövetése esetén [...], ha a bűncselekmény elkövetése [...] a bűncselekményt a jogi személy felhasználásával követték el, és a bűncselekményt a jogi személy vezető tisztségviselője vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja, illetve tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelőbizottságának tagja, illetve ezek megbízottja a jogi személy tevékenységi körében követte el.”	– bármilyen bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazható; – nem csak szándékos bűncselekmény esetén, ugyanakkor a jogi személy tevékenységének, eszközeinek, erőforrásainak felhasználása szándékosságot feltételez; – jogi személy tevékenységi körét érintő cselekmény szükséges, tehát a vezető magán jellegű, egyéni céljait szolgáló bűncselekmény nem releváns;
2. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulat (szándékos magatartás) A bűncselekményt a jogi személy tagja vagy alkalmazottja a jogi személy tevékenységi körében a Btk. XXVII. Fejezete szerinti korruptiós bűncselekményt követett el, vagy a bűncselekményt a jogi személy javára előny szerzés céljából, vagy a jogi személy tevékenységének, erőforrásainak, eszközeinek felhasználásával a jogi személy tevékenységi körében követte el, és a jogi személy vezetője szándékosan nem teljesítette az irányítási vagy ellenőrzési kötelezettségét, amely a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.	„... szándékos bűncselekmény elkövetése esetén [...], ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte, vagy a bűncselekményt a jogi személy felhasználásával követték el, és a bűncselekményt a jogi személy tagja vagy alkalmazottja a jogi személy tevékenységi körében követte el, és a vezető tisztségviselő, a cégvezető, illetve a felügyelőbizottság irányítási vagy ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.”	– az alkalmazottaként való vezetői felelősség szándékos megszegése esetén alkalmazandó; – a szándékosság és gondatlanság tartalmát a Btk. 7. §-a szerint kell értelmezni; – a korruptió cselekményt a jogi személy tevékenysége körében kell elkövetni, a jogosulatlan előny mértékes, a jogi személy előnye (stb.) nem releváns; – a jogi személy javára előny szerzését eredményező magatartás célzatos, tehát csak szándékos bűncselekmény esetén alkalmazható, csak a Btk. meghatározott Fejezeteiben szereplő bűncselekmények elkövetése esetén; – a jogi személy felhasználására a jogi személy tevékenységi körében kerülhet sor, a magáncélú elkövetés nem releváns; – az új szabályozás egyértelművé teszi, hogy olyan irányítási, ellenőrzési kötelezettség szándékos megszegése szükséges, amely a bűncselekmény megakadályozását célozza, vagy arra alkalmas;

Jszbt. új szabályai	Hatályos rendelkezések	Megjegyzések az új szabályozáshoz
2. § (1) bekezdés c) pont 2. fordulat (gondatlan magatartás) A bűncselekményt a jogi személy tagja vagy alkalmazottja a jogi személy tevékenységi körében a Btk. XXVII. Fejezete szerinti korruptiós bűncselekményt követett el, vagy a bűncselekményt a jogi személy javára előny szerzés céljából, vagy a jogi személy tevékenységének, erőforrásainak, eszközeinek felhasználásával a jogi személy tevékenységi körében követte el, és a jogi személy vezetője gondatlanságból nem tudott arról, hogy bűncselekmény elkövetése készül vagy bűncselekményt követnek el és ezért a bűncselekmény elkövetése megakadályozásához szükséges intézkedést nem teljesített.	u.a.	– elkövető és jogi személy oldalán felmerülő feltételek azonosak az előző ponttal; – az új szabályozás egyértelművé teszi, hogy a vezető bűncselekmény észlelésével kapcsolatos gondatlan mulasztása esetén alkalmazhatók a jogi személlyel szemben intézkedések [a fordulat azonos a Btk. 268. § (5) bekezdése szerinti gondatlanságból elkövetett hamis vád, a Btk. 400. § (1) bekezdése szerinti gondatlan pénzmosás különös részi tényállások terminológiájával]; – a gondatlanság tartalmát a Btk. 8. §-a szerint kell értelmezni;
2. § (1) bekezdés d) pont A 2.§ (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti (korruptió)s, jogi személy javára előnyt célzó/eredményező és jogi személy felhasználásával elkövetett) bűncselekményeket más személy követte el, és a jogi személy vezetője a bűncselekmény elkövetéséről tudott.	„... a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését eredményezte, vagy a bűncselekményt a jogi személy felhasználásával követték el, és a jogi személy vezető tisztségviselője vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja, illetve tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelőbizottságának tagja a bűncselekmény elkövetéséről tudott.”	– a bűncselekményi kör, a bűncselekménnyel kapcsolatos szándékosság, gondatlanság és a jogi személyhez fűződő viszony tekintetében az előbbieken leírtak irányadók; – a jogi személy érintettségét a vezetőnek konkrét tudomása alapozza meg; – lényeges, hogy a tudattartalom az elkövetésre vonatkozik, vagyis az elkövetéssel egyidejű tudást feltételez, tehát az utólagos tudomásszerzés a jogi személlyel szembeni intézkedést nem alapozza meg; – a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását nyilvánvalóan kizárja, ha a vezető a tudomásszerzéssel egyidejűleg a bűncselekmény elkövetését megakadályozza, vagy a bűncselekményt feljelenti.

Forrás. A szerző saját szerkesztése a Jszbt. új 2. §-a alapján.

A Jszbt. novella több olyan gyakorlati jelenségre is egyértelmű szabályt vezetett be, amelyek a jogintézmény hatékony alkalmazását gátolták.

Egyrészt az új 2. § (2) bekezdés alapján vezető tisztségviselőnek kell tekinteni azt is, aki a bűncselekmény elkövetése után válik a jogi személy vezetőjévé. Értelemszerűen a bűncselekmény, a jogi személy és a később vezetővé váló elkövető között releváns kapcsolatnak kell lenni, tehát az elkövető már abban a reményben/tudatban követi el a bűncselekményt, hogy a későbbiekben vezetővé válik. A szabályozás elsősorban azt a helyzetet kezeli, amikor például a korruptió s cselekményre egy olyan későbbi jogügylet érdekében kerül sor,

amelyhez a jogi személy alapítására csak a későbbiekben kerül sor. Nem alapozhatja meg ugyanakkor a jogi személy felelősségét, ha például az alkalmazott követ el bűncselekményt a jogi személy eszközeinek felhasználásával, majd ezt követően válik a jogi személy vezetőjévé. Ilyen esetben a vezetők beavatkozási kötelezettsége a cselekmény elkövetéskori állapota szerint vizsgálandó, ha pedig az alkalmazott a vezetővé válást követően folytatja bűnös tevékenységét, ez a jogi személlyel szembeni intézkedést már önállóan alapozza meg.

Hasonló egyértelműsítő szabály, hogy jogi személlyel szembeni intézkedések a jogutóddal szemben is alkalmazhatók annak érdekében, hogy a jogi személyt érintő pusztán formális változások ne eredményezhessenek mentesülést.

Az anyagi jogi szabályok között kiemelendő továbbá a szankcióra vonatkozó szabályozás átalakulása. Lényegesen módosult a pénzbírság mértéke, ami korábban a vagyoni előny értékéhez igazodott. Látni kell azonban, hogy a jogi személlyel szembeni intézkedésre nem csupán olyan bűncselekmények vonatkozásában kerülhetett sor, ahol ez megfelelően értékelhető volt. Vezető tisztségviselőt érintő korrupciós ügyek esetében például nehezen értelmezhető, hogy a bírság mértékét a passzív vesztegető oldalán jelentkező vagyoni előnyhöz, az érintett jogügylet értékéhez vagy éppen a jogi személyt érintő vagyoni (verseny) előny mértékéhez kellene-e igazítani. Szintén problémát jelent ez a megközelítés például a természetkárosítás, környezetkárosítás eseteiben, ahol az okozott kár, kármentesítés, illetve a jogi személy oldalán felmerülő előny/költségcsökkentési érték egyaránt értékelhető lenne. Alappal feltételezhető, hogy mindez a gyakorlatban kizárólag azért nem jelentett problémát, mert a jogi személlyel szembeni intézkedések alkalmazására elsődlegesen költségvetési csalás bűncselekménye miatt indult eljárásokban került sor, ahol ez nem jelentett különösebb kihívást.

Amellett, hogy a pénzbírság mértékére vonatkozó hatályos szabályozás már pusztán a magyar jogszabályi környezetet alapul véve is problémásnak tekinthető (Kőhalmi, 2006), a módosításért egyértelműen az uniós követelmények „okolhatók”. Az uniós szabályozás két szabályozási lehetőséget biztosít: legalább meghatározott összegű – több millió – euro¹⁰ bírság, vagy a jogi személy forgalmához igazodó mértékű bírság. A Jsztb. novella szabályozása a második opció mellett foglalt állást, és az új 6. § a pénzbírság maximális mértékét főszabály szerint a bűncselekmény elkövetését megelőző évben elért forgalom alapulvételével határozza meg.

A szabályozás logikája, hogy a gazdasági társaság a bűncselekmény elkövetését megelőző vagyoni helyzetét kockáztatja a bűncselekmény elkövetésével,

---

10 Környezetvédelmi irányelvben, valamint a korrupciós irányelv általános megközelítésében ez 40 000 000 és 24 000 000 euro, az uniós szankciós irányelvben 40 000 000 és 8 000 000 euro.

míg a bűncselekmény útján elért vagyoni előny elvonására a vagyonelemekzés alkalmazásával kerülhet sor. Kisegítő szabályként jelenik meg az elkövetés évének, illetve a bírság kiszabása évének forgalma, ha az elkövetést megelőző év forgalma nem határozható meg (mert például a jogi személy érintettsége a működése megkezdésének évében merül fel).

Ehhez képest nem kisegítő szabály, hanem főszabály a 6. § (4) bekezdése, ha a bűncselekményt több éven keresztül követik el. Ebben az esetben a pénz-bírság mértékét a bűncselekményt megelőző és a bűncselekménnyel érintett valamennyi év együttes figyelembevételével, az ezen éveken elért forgalom közül a legnagyobb alapulvételével kell meghatározni. Itt is kisegítő szabály a pénzbírság kiszabását megelőző év szerinti forgalom.

Végezetül a jogi személy érintettségének tartamától független kisegítő szabály a becslés.

2. számú táblázat

A jogi személy érintettségének meghatározási szabályai

Jogi személy érintettsége	Főszabály	Kisegítő szabály	Általános kisegítő szabály a forgalom meghatározására
Egy év	Megelőző év forgalma	Érintettség évének vagy a bírság kiszabását megelőző év forgalma közül a nagyobb	Becslés (az előzőek szerint alkalmazható évek forgalmi adatainak legpontosabb és legnagyobb forgalomértékének becsült adata)
Több éven keresztül	Megelőző és elkövetési évek közül a legnagyobb forgalom	Bírság kiszabását megelőző év forgalma	

Forrás. A szerző saját szerkesztése.

A bírság mértékével kapcsolatos kifogásként merült fel, hogy egy-egy nagyobb vállalkozás esetében a kiszabható bírság összege nagyon magas lehet, ami aránytalanságokat eredményezhet. Látni kell ugyanakkor, hogy ez a fix maximum bírság meghatározása mellett is nyilvánvalóan érvényes kifogás lehetne. Emellett a forgalmi alapú szabályozás

- illeszkedik a Btk. pénzbüntetés kiszabásának azon elvéhez, hogy a büntetés igazodjon az elkövető (jelen esetben a jogi személy) vagyoni helyzetéhez, amelyre az éves forgalom megfelelő kiindulópontot képezhez;
- a Jszbt. új 3. § (3)–(7) bekezdései részletes büntetéskiszabási elveket határoznak meg, melyek közül kiemelendők:
  - prevenció: megfelelő visszatartó erővel bíró intézkedés alkalmazása,
  - arányosság: a büntetéskiszabási körülmények első helyén a bűncselekmény tárgyi súlyához, a vagyoni hátrány/előny/kár/elkövetési értékhez igazodó intézkedés alkalmazásának követelménye szerepel,

- egyéniesítés: a jogi személy vagyoni helyzetéhez és a vezető tisztségviselő felróhatóságának fokához igazodó intézkedés alkalmazása,
- együttműködés, kárelhárítás: a jogi személy együttműködéséhez, kárt helyreállító és a jövőbeni elkövetést megakadályozó intézkedéseire igazodó intézkedés alkalmazása (Klotz, 2014),
- kétszeres eljárás tilalma: a jogi személlyel szembeni más hatósági eljárás figyelembevételének kötelezettsége, amely adott esetben az intézkedés alkalmazását is mellőzhetővé teszi.

Ki kell továbbá emelni, hogy a novella tudatosan nem tartalmaz utalást a közpénzügyi alkalmazására, tekintettel arra, hogy a pénzbírság mértékénél a Btk. – szabadságvesztés büntetésen alapuló – büntetési rendszeréhez képest rendkívül tág és általános bírságkeretek lettek meghatározva.

A pénzbírság az új szabályozás alapján megszüntetés mellett is kiszabható. Erre egyrészt akkor kerülhet sor, ha a pénzbírság biztosítására korábban zár alá vétel elrendelésére került sor, másrészt akkor, ha más megelőző – például munkavállalói, sértetti – hitelezői igény nincs, tekintettel arra, hogy a pénzbírság mint állami követelés a felszámolási eljárásban lesz érvényesíthető.

A Jszt. novella az új 27. § (2) bekezdése szerinti átmeneti szabállyal a visszamenőleges hatály tilalmának érvényesülését biztosítja és az alkalmazható intézkedések elkövetés időpontjához képest módosuló szabályait csak akkor engedi alkalmazni, ha azok alapján enyhébb intézkedés alkalmazására kerülhet sor.

Végezetül az anyagi jogi szabályokhoz tartozó lényeges újdonság a jogi személyre vonatkozó sajátos elévülési szabályok meghatározása (Jszt. új 6/A. §). Általánosságban a bűncselekmény általános Btk. szerinti elévülési szabályai érvényesülnek, ha a jogi személlyel szemben a terhelt elleni eljárás keretei között járnak el. Önálló eljárás esetén az elévülést a jogi személy érintettségével kapcsolatos, az intézkedést alkalmazása érdekében fogatosított eljárási cselekmény szakítja félbe, ami adott esetben az alapbűncselekmény felderítését, megállapíthatóságát célzó eljárási cselekmény is lehet.

Ugyanakkor sajátos garanciális szempontú eljárási tilalomként jelenik meg, hogy amennyiben a jogi személlyel szembeni intézkedést megalapozó bűncselekmény tekintetében az elkövetővel szemben jogerős marasztaló bírósági ítélet születik, úgy ezt követően a jogi személlyel szemben legfeljebb egy év áll rendelkezésre az eljárás megindítására, amely nyomozás legfeljebb két évig tarthat. A két évet nem a jogi személy érintettségének közlésétől, hanem az eljárás megindításától kell számolni. A rendelkezés – a tisztességes eljárás követelményének megfelelően – azt kívánja biztosítani, hogy a jogi személy feje felett ne lebegessen hosszú éveken keresztül egy büntetőeljárás potenciális lehetősége, ha az alapcselekmény

miatt már ítéletet hoztak. A bűnüldöző szervek oldalán az felmerülő mulasztás, ha ilyen esetben a cselekménnyel összefüggésben a jogi személlyel szembeni eljárásra nem került sor. E mulasztás következményeit nem lehet a gazdasági szereplőkre hárítani. A rövid eljárási határidők indoka, hogy ebben az esetben a bűncselekmény bizonyítottsága – ítéleti bizonyossággal – már adott, így legfeljebb a jogi személy érintettségének felderítésére, vizsgálatára lehet szükség.

Eljárásjogi szabályok egyes sarokpontjai

Az új szabályozás mind fogalomhasználatát, mind dinamikáját érintően jelentős elmozdulást tesz abba az irányba, hogy a jogi személlyel szembeni eljárás lényegesen gördülékenyebben illeszkedjen a természetes személlyel szemben folytatott eljárásba. Néhány párhuzam felsorolása olvasható a 3. számú táblázatban.

3. számú táblázat

Párhuzamok a Jsztb. és a Be. rendelkezései között

Jsztb.	Be.
Eljárás alá vont jogi személy	Terhelt
Jogi személy védője	Védő
Jogi személy érintettsége, ennek közlése, a közléssel szemben bejelenthető panasz	Megalapozott gyanú, gyanúsított kihallgatás, gyanúsítás elleni panasz
Intézkedés alkalmazásának indítványozása	Vád
Jogi személlyel szembeni vádkiterjesztés tilalma	Más terhelttel szembeni vádkiterjesztés tilalma
Együttműködés a jogi személlyel; érintettség elismerése	Egyezség a bűnösség beismeréséről, bűnösség beismerése az előkészítő ülésen

Forrás. A szerző saját szerkesztése.

Az új szabályozás – gyakorlati tapasztalatokon alapuló – újítása, hogy a kényszerintézkedések (cégjegyzékbe történő bejegyzés, illetve a zár alá vétel) esetében egyaránt megjelenik a mérlegelés lehetősége, valamint a Be.-ben már megismert szükségesség-arányosság követelményrendszere.

A cégbírószági bejegyzés alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a jogi személy megszüntetése szükséges. Ez a követelmény a Jsztb. új 4. § (1) bekezdése alapján alapvetően akkor áll fenn, ha a jogi személyt eleve bűnös célból hozták létre, jogszerűsége nem helyreállítható, továbbá, ha nem biztosítható, hogy a megszüntetés nélkül ne követnének el újabb bűncselekményt. Így a cégbírószági bejegyzés a továbbiakban jelentős mértékben függ a gazdasági társaság jogszerű működésének helyreállíthatóságától, valamint a jogi személy vezetőségének ezzel kapcsolatos szándékától, az ezzel kapcsolatban tett intézkedésektől.

Lényeges továbbá, hogy az új 27. § (7) bekezdése szerinti átmeneti szabály előírja, hogy a törvény hatálybalépését követő három hónapon belül a korábbi bejegyzéseknek az új követelményeknek megfelelő felülvizsgálatát is el kell végezni. Az átmeneti szabály a felülvizsgálat tekintetében konkrét alakíságot nem ír elő, így amennyiben a felülvizsgálat alapján a hatóság nem tartja indokoltnak a bejegyzés törlését, arról nem kell külön határozatot hozni. Ugyanakkor ez nem akadály, hogy az eljárás alá vont jogi személy a felülvizsgálati idő leteltét követően indítványozza a bejegyzés törlését, ha annak indokai nem állnak fenn.

A pénzbírság biztosítása érdekében alkalmazható vagyoni kényszer a jogszabály alapján eddig is csupán egy lehetőség volt, ugyanakkor a gyakorlati problémákról a korábbiakban volt már szó. A Jsztb. novella a Be. szabályozási logikájához igazodva – egyúttal az előkészítés során azonosított, kifogásolható gyakorlati tapasztalatokra is reagálva – a szabályozást több garanciális elemmel egészítette ki. Mindenekelőtt az új 11. § (2) bekezdés a-e) pontjai egyértelműen, bár nem taxatív módon meghatározzák azokat a körülményeket, amelyek az elrendelés során a döntést megalapozhatják. Ezek a jogi személy vagyoni helyzetét, jogszerű gazdálkodási tevékenységét, vagyont elvonó/eltitkoló magatartást, a káros következmények elhárítását/helyreállítását (Klotz, 2014), valamint a jogi személy együttműködését érintő körülmények.

Ki kell emelni, hogy a zár alá vétel a pénzbírság biztosítására rendelhető el, tehát annak felső határa a várható pénzbírság összege, amely a Jsztb. ismertetett új büntetés kiszabási szabályai szerint elsősorban a cselekménnyel okozott kár, elért előny mértékéhez igazodik. A pénzbírság mértékének előzetes meghatározása nem idegen a büntetőügyben eljáró szervektől, elég csak a Be. CIII. Fejezet szerinti biztosíték letétbe helyezésével lefolytatott külön eljárásra gondolni.

A zár alá vétel szabályai között is megjelenik a jogi személy együttműködésének tárgyköre. Egyrészt a jogi személlyel kötött megállapodás esetén a zár alá vétel mértékét az egyezség szerinti mértékhez kell igazítani, másrészt az együttműködés egy formája a zár alá vétel megváltásának kezdeményezése is, amely az új szabályozás alapján nem tagadható meg, ha a jogi személy vállalja a bíróság határozatában megjelölt – biztosítandó – összeg megfizetését. Ez a rendelkezés a büntetőjogi igény tiszteletben tartása mellett, kifejezetten a jogi személy jogszerű működőképességének biztosítását hivatott szolgálni. Ahogy az a rendelkezés is, hogy a zár alá vétel cégbírósaági bejegyzésére csak akkor kerülhet sor, ha a jogi személlyel szembeni eljárás bejegyzésének feltételei is fennállnak.

Mindezek alapján nehezen lenne elfogadható a lehetséges maximális pénzbírság összegére elrendelt zár alá vétel gyakorlatának fennmaradása.

A jogi személlyel szembeni büntetőeljárás egészének dinamikája a terhelttel szembeni eljáráshoz fűződő viszonyt érintően is változott. Továbbra is főszabály,

hogy a jogi személlyel szembeni eljárás az alaphüccselekményt és az annak elkövetőjét érintő eljáráshoz kapcsolódik, annak szerves részét képezi. Ebben az esetben a jogi személy „gyanúsítására”, a vele szembeni „vádemelesre” és bírósági döntésre a terhelttel szembeni eljárás részeként, illetve magában a vádban és az ítéletben kerül sor.

A jogi személy érintettségének közlése (a gyanúsított kihallgatáshoz hasonlóan) fontos eljárási cselekményként jelenik meg. A terhelti pozíció nem zárja ki az eljárásból a jogi személy törvényes képviselőjét, ugyanakkor a jogi személy törvényes képviselője nem is önálló résztvevője az eljárásnak. Azaz az érintettség közlése – amelyre főszabályként írásban kerülhet sor – nem változtat a törvényes képviselő eljárásjogi pozícióján. Amennyiben a személyt érintő eljárási cselekményre kerül sor, úgy az általános szabályok szerint vesz részt az eljárásban. Például személyes kihallgatása során terheltként vagy tanúként, vagyont érintő eljárási cselekményben vagyoni érdekeltként, adatkérés esetén egyéb érdekeltként. Ennek megfelelően, ha az érintettség közlésére szóban kerül sor, vagy a jogi személy képviselője a jogi személy érintettségével kapcsolatban szóbeli nyilatkozatot kíván tenni, úgy az eljárásban betöltött pozíciójához igazodóan erre gyanúsított vagy tanúkénti kihallgatása keretei között kerülhet sor.

A jogi személlyel szembeni eljárásra az általános egységes eljárás mellett önállóan is sor kerülhet:

- a terhelttel szembeni eljárással párhuzamosan [egyfajta terhelttárrsal szembeni eljárásként: Jszbt. új 13/A. § (1) bekezdés a) és b) pontok], vagy
- a terhelt „nélküli” tárgyi eljárásként [a tettes nélküli bűnsegéddel szembeni eljárásként: Jszbt. új 13/A. § (1) bekezdés c) pont és új 26/A. §].

A terhelttel szembeni eljárással párhuzamos eljárás esetei

Amennyiben a vádirat a jogi személlyel szembeni intézkedésre irányuló indítványt nem tartalmazza, a jogi személlyel szemben önálló vádemelésre kerülhet sor (a terhelttel szembeni bírósági eljárással párhuzamosan vagy azt követően). A továbbiakban nincs tehát helye annak, hogy az ügyészség „vádemeles” nélkül, a vádirati tényállás módosításával, vagy onelkobzáshoz hasonló járulékos kérdésként terjessze elő a jogi személlyel szembeni indítványt és ezzel vonja be az eljárásba a jogi személyt.

Nem kizárt, hogy az egységesen folytatott eljárásban a természetes személlyel szemben vádemelésre kerül sor, míg a jogi személy érintettségének vizsgálata a nyomozás folytatását igényli. Előfordulhat továbbá, hogy az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a vádemeléskor vagy azt követően (akár az ítélet jogerőre emelkedését követően) észleli, hogy a jogi személlyel szemben is az

eljárás lefolytatásának van helye. Ilyenkor a jogi személlyel szemben „új”, önálló eljárás indul. Ha azonban az elkövetővel szemben marasztaló jogerős határozatot hoztak, a jogi személlyel szemben az új eljárás csak az új 6/A. § (3) bekezdés szerinti rövidített határidőkön belül folytatható le.

A Jsztb. új 13/A. § (3)-(4) bekezdése kategorikusan meghatározza, hogy az elsőfokú bírósági eljárás tartama alatt a terhelttel szembeni és a jogi személlyel szembeni eljárás egyesítésének van helye, míg amennyiben az alapügy már felbbrvíteli szakaszban van, úgy a jogi személyt érintő eljárást fel kell függeszteni, és a jogi személy érintettségéről a terhelttel szembeni bírósági eljárás jogerős lezárását követően kell dönten. A marasztaló ítéletet követően előterjesztett önálló indítvány esetében az egyesítés, felfüggesztés fel sem merül, a bíróság az önálló indítvány alapján jár el.

A terhelt „nélküli” tárgyi eljárás

Minthogy az új szabályozás logikája a jogi személyt a természetes személy terhelt pozíciójához közelíti, a tárgyi eljárás szabályozása lényegében szükségtelen lenne, a Be. általános szabályai között sincs külön rendelkezés a terhelttárrsal (részesekkel) szembeni vádemelésre. Ennek ellenére egyrészt nemzetközi (uniós) jogi elvárás a jogi személlyel szembeni önálló eljárás lehetősége, másrészt a szabályozás teljes elhagyása azt a látszatot kelthetné, hogy a jogalkotó megszüntette a jogi személlyel szembeni önálló indítvány/eljárás lehetőségét.

A tárgyi eljárást el kell határolni attól, amikor a bíróság a vádiratban szereplő, a jogi személlyel szembeni indítványról az ítéletében rendelkezik annak ellenére, hogy a vádlottat felmenti vagy az eljárást felfüggeszti. Erre az általános szabályok alapján van lehetőség, még akkor is, ha a felmentést követő intézkedés alkalmazása rendkívül kivételes esetben képzelhető el, hiszen a jogi személy érintettsége alapvetően az elkövető személyétől függ.

Az eljárásjogi változások közül végezetül a jogi személlyel való együttműködés, egyezségkötés lehetőségét szükséges kiemelni.

A jogi személlyel történő együttműködés alapja, hogy a jogi személy törvényes képviselője a jogi személy érintettségét elismeri. Tekintettel arra, hogy a jogi személy törvényes képviselője és a terhelt közötti kizáró okot az új szabályozás megszüntette, így a két „pozíció” közötti esetleges érdekellentét a továbbiakban a jogi személy (illetve a jogi személy tulajdonosi körének) belügyévé vált. Értelemszerűen, ha e két pozíciót ugyanazon természetes személy tölti be, úgy kizárt az egyezségkötés a jogi személlyel, ha a terhelt a bűncselekmény elkövetését nem ismeri el (ugyanakkor nem szükséges, hogy a terhelttel is egyezség megkötésére kerüljön sor). A pozíciókat betöltő személyektől függetlenül

az sem kizárt, hogy a terhelttel olyan módon kerüljön sor az egyezség megkötésére, hogy arra a jogi személy vonatkozásában – valamilyen oknál fogva – nem kerül sor.

4. számú táblázat

Egyezségkötés a terhelt és a jogi személy között

Terhelt	Jogi személy	Terhelti egyezség	Jogi személy egyezség
Bűnösségét nem ismeri be	Érintettségét nem ismeri el	Kizárt	Kizárt
Bűnösségét nem ismeri be	Érintettségét elismeri	Kizárt	Azonos személyek: kizárt
			Nem azonos személyek: lehetséges
Bűnösségét beismeri	Érintettségét nem ismeri el	Lehetséges (függetlenül a személy azonosságától)	Kizárt
Bűnösségét beismeri	Érintettségét elismeri	Lehetséges	Lehetséges

Forrás. A szerző saját szerkesztése.

A jogi személlyel történő egyezségkötés tartalma a vagyoni jóvátételre [új 12/E. § (1) bekezdés a), b), e) pontok], a jogi személy jogszerű működésének helyreállítására és biztosítására [új 12/E. § (1) bekezdés c) pont] és a bűncselekmény felderítésében való közreműködésre [új 12/E. § (1) bekezdés d) pont] irányulhat. Utóbbi esetben természetesen a jogi személy rendelkezése alatt álló erőforrások felhasználásával biztosítható közreműködésre kerülhet sor. A törvényes képviselő nem köthet egyezséget arra, hogy az alkalmazottak tanúként vallo-mást tegyenek, illetve azok tartalmára. E körben legfeljebb a saját terhelti vagy tanúkénti közreműködésére vállalkozhat.

Az egyezség módosítására vonatkozó külön szabályokat a Jsztb. novella nem tartalmaz, azt nem is zárja ki, így e körben a Be. új szabályainak értelemszerű alkalmazására kerülhet sor.

A vádemelést követően a jogi személy érintettségének elismeréséről a bíróság az előkészítő ülésen egységesen dönt, függetlenül attól, hogy arra egyezség megkötésével vagy „pusztán” mértékes indítvány alapján került sor. A lényegi különbség, hogy egyezségkötés esetén a bíróság kötve van az indítványozott intézkedésekhez [új 18. § (3) bekezdés], míg mértékes indítvány esetén a bíróság döntése felülről korlátozott, vagyis helye van enyhébb intézkedés alkalmazásának is [új 18. § (4) bekezdés]. Egyezségkötés esetén további garanciális szabály, hogy az érintettség elismerésének elutasítása esetén, ha utóbb a bíróság az érintettséget mégis az egyezségben/elismerésben foglaltakkal egyezően állapítja meg, úgy az egyezségnél súlyosabb intézkedés nem alkalmazható [új 18. § (5) bekezdés].

Összegzés

A Jszbt. 2025. évi átfogó módosítására a törvény elfogadását követő több mint két évtized után, az utóbbi időszak jogalkalmazói tapasztalatainak figyelembevételével, és nemzetközi jogi követelményeknek való megfelelés érdekében került sor. A módosítás célja egyértelműen az, hogy a jogi személlyel szembeni eljárás organikus részévé váljon a büntetőeljárásnak, a jogalkalmazó szervek azt az eljárás természetes részeként és ne idegen testként érzékeljék. Emellett a Be. szabályozási logikájához történő illeszkedésre törekvés is azonosítható, különösen a kényszerintézkedések, a konszenzuális lehetőségek, vagy a most éppen nem is tárgyalt korlátozott felülbírálat lehetőségével kapcsolatban. A novella tehát egyértelmű törekvéseket, szabályozási irányokat határoz meg. Annak megítélésére azonban, hogy a szabályozás a gyakorlatban is be tudja-e váltani e törekvéseket, csak a soron következő évek tapasztalatai adhatnak majd választ. Ennek vizsgálatára talán éppen a KRE újabb konferenciája biztosít majd kiváló lehetőséget.

Felhasznált irodalom

- Fantoly Zs. (2001). A jogi személyek büntetőjogi felelősségének megítélése az Európai Unióban. *Jogelméleti Szemle*, 4(4), 1-29. https://epa.oszk.hu/05200/05288/00008/pdf/EPA05288_jogelméleti_szemle_2001_4_03.pdf
- Galgóczi Z. (2022). Jogi személyek a büntetőeljárásban. In Domokos A. (Szerk.), *Gazdasági Bűnözés 2021 konferencia előadásainak szerkesztett változata* (pp. 77–90). Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.
- Klotz P. (2014). Büntelenség vagy büntetlenség? A jogi személlyel szembeni büntetőjogi intézkedések. *Magyar Rendészet*, 14(2), 19–27.
- Kőhalmi L. (2006). A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések. *JURA*, 12(1), 52–62.
- Nagy Z. (2009). A jogi személy büntetőjogi felelősségét megállapító törvényről. *JURA*, 15(1), 94–100.
- Sárközy T. (2002). Büntetőjogi intézkedések a jogi személyekkel szemben? *Magyar Jog*, 49(8), 449–456.
- Tóth M. (2001). Mielőtt sebtében padot ácsolnánk a jogi személyiségű vádlottaknak... *Jogtudományi Közöny*, 56(7–8), 279–286.

A cikkben szereplő online hivatkozások

- URL1: *Előadás a gazdasági bűnözés tendenciáiról és tanulságairól Dr. Tóth Mihálytól*. <https://www.youtube.com/watch?v=XFDZRGdKnKQ>
- URL2: *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention Phase 4 Report: Hungary*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/06/implementing-the-oecd-anti-bribery-convention-phase-4-report-hungary_c40d507e/fdb4844e-en.pdf

URL3: *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention Phase 4 Follow-Up Report: Hungary*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/06/implementing-the-oecd-anti-bribery-convention-phase-4-follow-up-report-hungary_0bffc71f/c81d6b76-en.pdf

URL4: *A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvény múltja, jelene és jövője*. <https://www.youtube.com/watch?v=R6x5ga3jzYI>

URL5: *Vagyonvisszaszerzés, vagyonelkobzás: trendek, kihívások, megoldások, EU irányelv*. <https://www.youtube.com/watch?v=hcKNiwvt7Vc&t=114s>

URL6: *Az eljárás eredménye*. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11272-2024-INIT/HU/pdf>

Alkalmazott jogszabályok

1/2019. (V. 31.) LÜ h. körlevél a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről

2001. évi CIV. törvény a jogi személlyel szembeni büntetőjogi intézkedések alkalmazásáról

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2017. évi XC. törvény a Büntetőeljárásról

2025. évi XLIX. törvény az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Jancsó G. (2025). Jogi személlyel szembeni büntetőeljárás – a 2001. évi CIV. törvény 2025. évi novellája. *Belügyi Szemle*, 73(11), 2337–2360. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.111.pp2337-2360>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Jancsó Gábor, aki a szerkesztoseg@belugyiszemlejournal.org e-mail címen érhető el.